

Raadsinformatiesessie Publieke Gezondheid Tilburg

23 juni 2025 – Gemeente Tilburg

Janine Schreurs
Strategisch adviseur publieke gezondheid

Daphne van Mierlo
Senior beleidsadviseur publieke gezondheid

Wij maken
samen
gezond
gewoon

Hart voor Brabant

Stel je eens voor...

...een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden. Waar onze omgeving zo is in gericht dat gezonde keuzes de meest logische keuzes zijn. En waar gezondheid als vanzelfsprekend bovenaan iedere agenda staat.

Een uitdagende ambitie die we alleen bereiken als we de handen ineenslaan.

**Wij maken
samen
gezond
gewoon**

**Inwoners,
partners,
ambtenaren,
raadsleden,
bestuurders,
GGD'ers, ect.**

Visiecafé's

In gesprek met inwoners

Jeugdgezondheid

47.397

contactmomenten met jeugdigen

26%
vervolgcontact

254
scholieren begeleid
(ziekteverzuim)

11%
doorverwezen

33
meldcode 1
huiselijk geweld en
kindermishandeling

1%
thuisbezoek
door GGD

Vaccinaties

76,5%
kinderen van 2 jaar,
volledig gevaccineerd

Vaccinaties waarvan GGD geen toestemming heeft om met het RIVM te delen, worden hier niet meegeteld (regionaal circa 7,1% van alle vaccinaties)

Monitoren, signaleren en advies

16
gemeente-,
wijk- en
schoolschetsen

15
onderzoeken/
rapporten
gezondheidsbeleid

Publieke gezondheid bij rampen en crises

2
meldingen
van incidenten

Openbare geestelijke gezondheidszorg

498
klanten van het
team OGGZ

Gezondheidsbevordering en leefstijl

47%
scholen met vignet of aanpak
Gezonde School,
zoals bekend bij de GGD

Toezicht houden

18
meldingen
calamiteiten
Wmo

310
inspecties
kinderopvang

Gezondheidsbescherming

384
meldingen
infectieziekten
(zonder COVID-19)

110
meldingen
infectieziekte
door een instelling
(zonder COVID-19)

347
lijkschouwingen

94
consulten
Nu Niet Zwanger

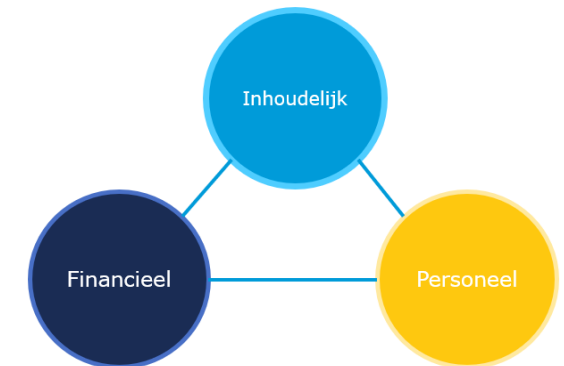
Transitie toekomstbestendige GGD: programma Financieel Fit en Gezond

Opdracht bestuur | effecten onderhoud functieboek opvangen in de eigen begroting

Doelstelling | “Een organisatie die gezond gewoon maakt door op een slimmere manier kwaliteit te leveren en financiële uitdagingen op te lossen in eigen begroting, met behoud van aantrekkelijk werkgeverschap”.

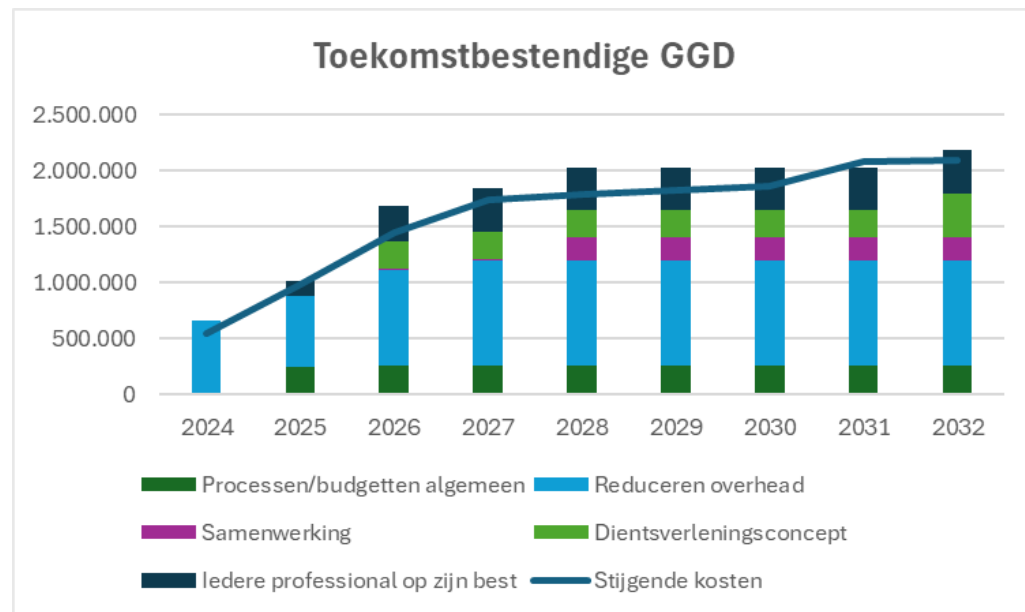

Ondersteund door een investering van € 3,5 miljoen
van onze 19 gemeenten (AB besluit: 3 juli '24)

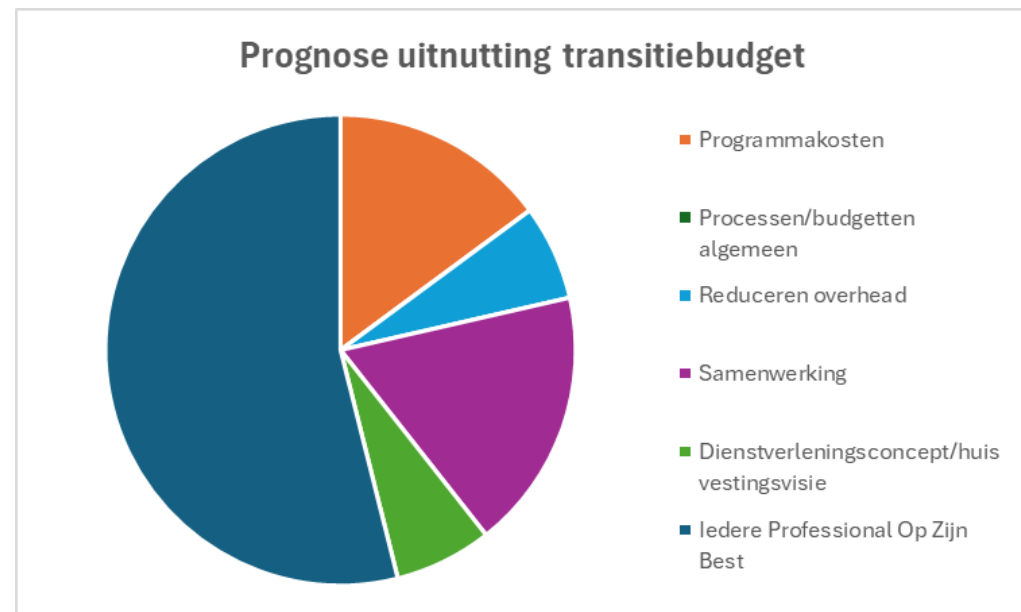

Voortgang programma Financieel Fit en Gezond

1. We liggen op koers om de ombuigingen tijdig te realiseren:

2. We blijven binnen het beschikbare transitiebudget:

- Iedere vergadering Algemeen Bestuur een voortgangsrapportage (3x per jaar)
- Klankbordgroep met financiële ambtenaren van een aantal gemeente

2026 = uitdagend

Het belang van preventie neemt toe

hogere ziektelast (meer ouderen, meer ziekte door leefstijl)

minder zorgaanbod (minder personeel, mantelzorg)

→ Versterken beweging van zorg naar gezondheid

De middelen staan onder druk

→ Veel onzekerheid over met name landelijke besluiten m.b.t. financiële middelen (SPUK, IZA, AZWA, pandemische paraatheid etc.)

Die uitdaging gaan we samen aan met onze gemeenten en partners!

**Samen maken we
gezond gewoon**

Dienstenpakket GGD

- Vastgesteld door het Algemeen Bestuur
- Ingangsdatum 1 januari 2024
- Hierin staan alle diensten van de GGD
- Deze is in nauwe samenwerking met de 19 gemeenten tot stand gekomen
- Inzichtelijk via [website](#) van de GGD

Het basispakket van GGD Hart voor Brabant

De diensten in het basispakket zijn onder te verdelen in drie categorieën:

* Wettelijke dienst waarbij de gemeente in overleg met GGD de best passende invulling bepaalt

Dienstenpakket inzet Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is een voorziening voor alle jeugdigen tot 18 jaar (Wet Publieke Gezondheid).

Monitoren, signaleren, screenen, adviseren en zo nodig doorverwijzen vormen de kern van het basispakket.

Doel: normaliseren en het bevorderen van de eigen kracht van gezinnen en jeugdigen.

Meeste JGZ-taken zijn voor alle jeugdigen hetzelfde en zitten in het basispakket. Er is ook een deel dat de gemeente zelf kan bepalen of aanvullen.

Voor Tilburg is deze ruimte gebruikt voor extra JGZ inzet in de verbinding op het primair en voortgezet onderwijs.

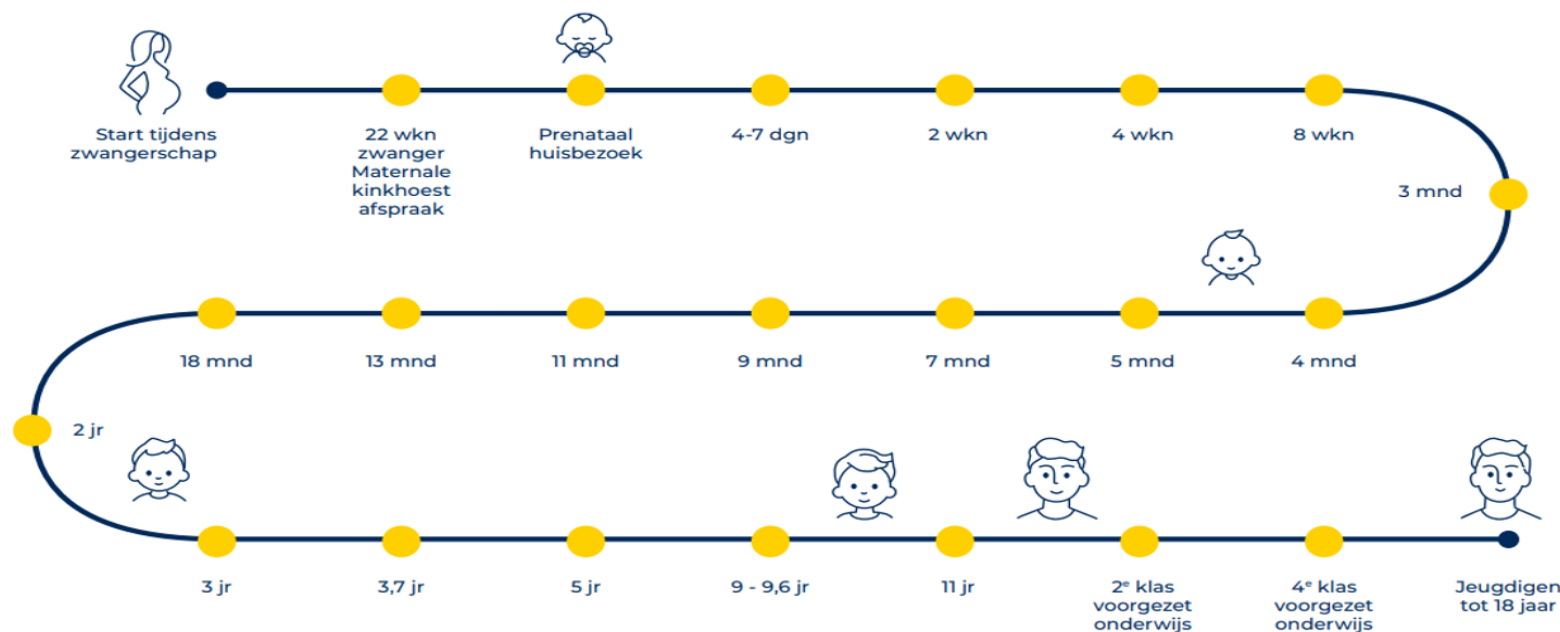
Dienstenpakket inzet Jeugdgezondheidszorg

Wettelijke taken JGZ

Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

"zorgen dat alle jeugdigen gezond en veilig opgroeien"

Alle contacten zijn op organisatieniveau voor elke jeugdige beschikbaar. De JGZ-professional komt in samenspraak met jeugdige en ouders tot het meest passende aanbod.

Aanvullende taken regio Midden-Brabant (IZA)

Uitvoerende opdracht(en) voor de GGD binnen het Integraal Zorgakkoord:

- Regionale ketenaanpak Kansrijke Start
- Regionale ketenaanpak Valpreventie
- Regionale ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht
- Uitvoering Mamakits (post partum depressie preventie)
- Monitoring IZA Midden-Brabant

Aanvullende taken Gemeente Tilburg

Uitvoerende opdrachten voor de GGD binnen de gemeentelijke kaders op gebied van preventie;

- Beleidsnota Publieke Gezondheid 'Sterk van binnen en verbonden met buiten'
- Lokaal Educatieve Agenda Jeugd 2023 t/m 2026
- Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Tilburg Noord/West
- Gezond en Gelukkig Oud in Tilburg
- Actieplan Mentale Gezondheid 2023 t/m 2026
- Vangnet en doorgeleiding (Bemoeizorg/OGGZ)

Aan de slag voor én met Tilburg

Inwoner aan het woord:

*'Ik zie jou, en jij ziet mij en iedereen heeft
elkaar nodig en iedereen heeft zijn eigen
talent.'*

Stedelijk en wijkgericht

Waarom?

Gezondheid is een voorwaarde om mee te kunnen doen. En andersom heeft meedoen een positief effect op de gezondheid. We investeren ongelijk om verschillen in kansen op gezondheid, zowel fysiek als mentaal te verkleinen

Waar?

- In de hele stad, met focus op de wijken Tilburg Noord, West, Oud-Reeshof en Zuid
- GGD sluit structureel aan bij Strategisch Gebiedsteams; netwerksamenwerking en gebiedsagenda's
- In wijknetwerken
- In stedelijke netwerken (Zorg en Veiligheid, OGGZ, middelenpreventie jeugd, ouderennetwerken)
- In wijkcentra
- Op scholen en kindcentra (JGZ, Gezonde school adviseur, IB'er, pedagogen)
- Tijdens bijeenkomsten (voorlichting, manifestaties (FIX-IT FEST) etc.
- In verbinding met regionale en landelijke ontwikkelingen (Verloskundigsamenwerkingsverbanden, IZA, NNZ-landelijk etc.)
- Op vaste locaties (consultatiebureaus)

Stedelijk en wijkgericht

Hoe?

Dit doen we op wijkniveau samen met onze partners door de inzet van;

Professionals Jeugdgezondheidszorg

- In alle wijken van Tilburg werkzaam voor alle kinderen en gezinnen
- Op scholen, kindercentra, bijeenkomsten en in netwerken
- Thuis bij inwoners en online

Professionals Voorlichters Eigen Taal en Cultuur (VETC)

- Overbruggen van cultuurs kloven tussen zorgverleners en mensen met niet-Nederlandse achtergrond.
- Uitleggen en duiden van culturele misverstanden en kweken van begrip voor culturele waarden.
- Het verlagen van de drempel om hulp te accepteren zodat toeleiding naar ondersteuning of zorg mogelijk is.
- Collectieve voorlichting over gezondheid, ziektepreventie en de Nederlandse gezondheidszorg; vb. beweeggroepen Turkse vrouwen, Gezond ouder worden, voorlichtingsbijeenkomsten Help mijn kind is ziek, voorlichting ouderkamers etc.

Voorlichters Eigen Taal en Cultuur Dit zijn wij!

Stedelijk en wijkgericht

Professionals Gezondheidsbevordering, collectief

- In de wijken Noord, West en Zuid werkzaam voor alle wijkbewoners van 0 –100 jaar
- Op scholen, wijkcentra, bijeenkomsten en in netwerken
- Collectief, aansluitend op bewonersinitiatieven en gebiedsagenda

Professionals OGGZ, stedelijk

- Huisvervuiling/hoarding: inzet van sociaal verpleegkundige
- Sociaal medische zorg: zorg aan dak-of thuislozen en toeleiden naar juiste zorg
- Netwerkfunctie: participeren in diverse overleggen en onderhouden contacten met ketenpartners
- Inzet van de wijk-GGD'er op het snijvalk zorg- en veiligheid m.b.t. onbegrepen gedrag
- Ketenpartner in bemoeizorg Midden-Brabant; de zorg leveren aan zorgmijders

Gezonde en Kansrijke Start

Professional aan het woord:

"Nu ik niet meer start bij de vraag naar anticonceptie, maar vraag of ik mag praten over de kindwens van de ander, merk ik dat ik een totaal ander gesprek heb."

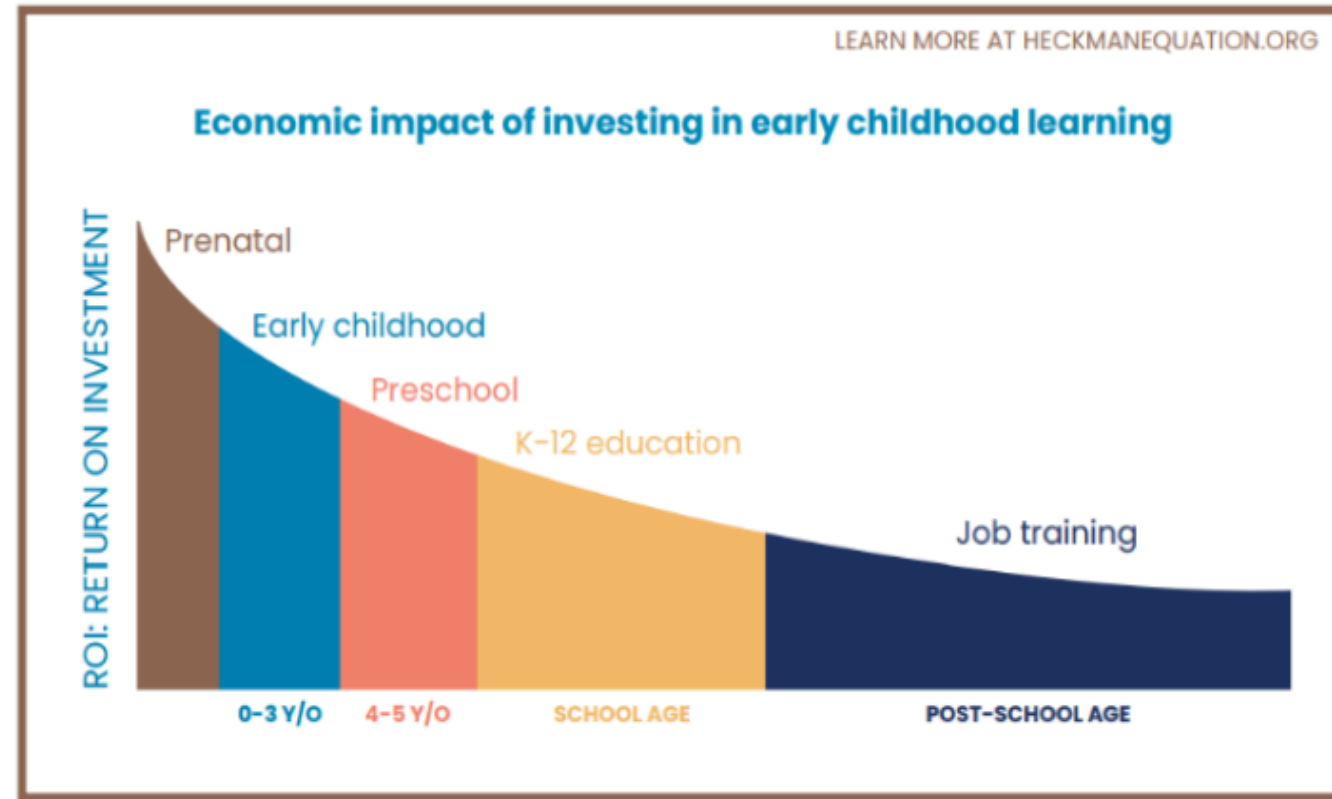
Gezonde en Kansrijke Start

Waarom?

Grote verschillen in gezondheid en de ontwikkelkansen van kinderen.

Eerste jaren van een kind, inclusief de maanden voor de zwangerschap zijn van cruciaal belang voor de latere ontwikkeling.

Gezonde en Kansrijke Start

Hoe?

Daarom willen we (aanstaande) ouders in kwetsbare omstandigheden;

- zo vroeg mogelijk signaleren,
- door aan te sluiten op de leefwereld van ouders, dat kan zijn thuis, bij opa en oma, op school, wijkcentra, de kinderopvang etc.,
- waar nodig passende ondersteuning of hulp aanreiken,
- hiermee voorkomen dat zwaardere zorg en medicalisering nodig
- en geven we ouders en verzorgers zoveel mogelijk vaardigheden en instrumenten om op de lange termijn zelf de regie te voeren over hun leven en gezin.

Gezonde en Kansrijke Start

Ouders, kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden bereiken we beter **door onze outreachende aanpak**. We sluiten aan op de leefwereld van ouders en kinderen, nl. bij de mensen thuis, op de kinderopvang en het onderwijs, in buurtcentra etc.

Voorbeelden zijn:

- Opvoed- en ondersteuningssprekuren in de wijk, in verbinding met onderwijs en kinderopvang,
- Van individueel naar collectief, bv. de ontwikkeling centering ouderschap in de wijk.
- Kracht van Preventie door te investeren in krachtige ouders en kinderen. Individueel en collectief.
- Vaccinatiesprekuren in de wijk (vanaf najaar 2025)

Gezonde en Kansrijke Start doen we samen

Welzijn, R-Newt/Contour de Twern (en partners met specifieke expertise)

- Door: Kracht van Preventie (dichtbij in de wijk en buurt, collectief, thema's naargelang behoeften)

Samen met de geboortezorgketen en Sociaal Domein

- Door: de inzet van het Sociaal-Medisch Multidisciplinair overleg (MDO), prenataal huisbezoek, kinderwenstrajecten.

Samen met het primair onderwijs en de kinderopvang

- Toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie
- Door versterking van de kinderopvang en goede aansluiting van de peutersvoorziening op het onderwijs
- Implementatie van de Babyroute binnen de Toegang
- Begeleiding, voorlichting, advies en instructie door JGZ op de kinderopvang en onderwijs

Inzet van evidence based interventies

- zoals Stevig Ouderschap, VoorZorg, MamaKits en Nu Niet Zwanger

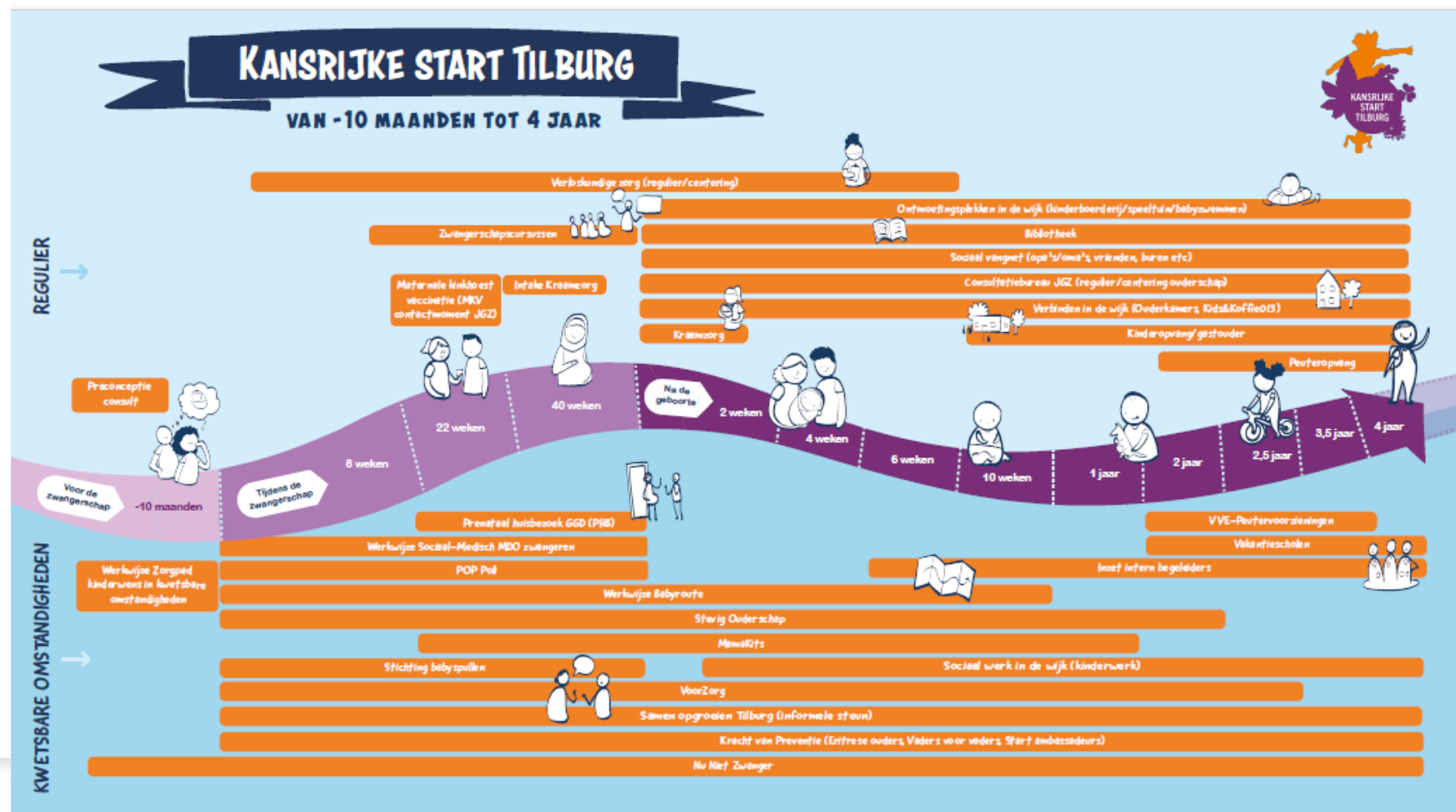
Collectieve ondersteuning door ontmoeting samen met diverse partners in de stad

- Kids en Koffie 013, ontmoetingsgroepen vaders voor vaders en Eritrese meidengroepen

VoorZorg
ondersteuning bij zwangerschap
en ontwikkeling

Stevig Ouderschap

Kansrijke Start Coalitie Tilburg

Gezonde leefstijl

Inwoner (jongere) aan het woord:

'Het is je eigen keuze maar motivatie helpt . Gezond gedrag moet niet in your face gedrukt worden, niet dat iemand zegt dat je het moet gaan doen.'

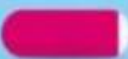
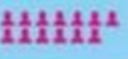
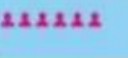
Gezonde Leefstijl

Waarom?

Door een gezonde leefstijl worden ziekten voorkomen, blijven mensen zelfredzaam en kunnen ze mee blijven doen.

Een ongezonde leefstijl is verantwoordelijk voor bijna 20 procent van de ziektelast. De determinanten die de meeste invloed op de ziektelast en zorguitgaven hebben, en waar dus de meeste gezondheidswinst te behalen is, zijn roken, voeding, bewegen, alcohol en overgewicht.

		ZIEKTELAST (%)	STERFTE (x1000)	ZORGUITGAVEN € (x miljard)
	Roken	 9,4%	 20,0	 2,4
	Ongezonde voeding	 8,1%	 12,9	 6,0
	Weinig beweging	 2,3%	 5,8	 2,7
	Alcohol gebruik	 1,5%	 1,8	 0,9
	Overgewicht	 3,7%	 4,2	 1,5

Gezonde Leefstijl

Hoe?

- Domein overstijgende samenwerking
 - Op wijkniveau, met kinderopvang, basisscholen, Voortgezet Onderwijs, MBO en sportverenigingen
- Kind naar Gezonder Gewicht
 - Landelijke aanpak voor kinderen (2-18 jaar) met overgewicht of obesitas en hun gezin
 - Deelnemers bepalen zelf welke doelen zij belangrijk vinden en waar zij aan willen werken
 - Samen met één vast contactpersoon, de centrale zorgverlener
 - Aansluiting bij omgevingsbrede aanpak, via JOGG
- Preventie middelengebruik (incl. vaperen)
 - 0-18 jaar, settings: onderwijs, wijk en horeca/uitgaan
 - Netwerksamenwerking met partners als Novadic Kentron, Halt, R-Newt, Politie, Horeca, onderwijs en sportverenigingen
 - Inzet van evidence based interventies binnen het onderwijs; [Helder op School](#) (Trimbos), [Check iT out!](#) (Midden-Brabant)
 - Wijkgerichte cursussen 'omgaan met pubers' met aandacht voor middelenpreventie
 - Webinars voor professionals en ouders: Grip op vaperen

Weerbaar en mentaal gezond

Inwoner (jongere) aan het woord:

'Vanuit huis en school heb ik met name eetaspecten meegekregen, hoe je bijvoorbeeld een dikke bast kan tegengaan, maar niet wat ik moet doen tegen een depressie.'

Weerbaar en mentaal gezond

Waarom?

Mentale gezondheid van jongeren staat onder druk. Mentale klachten onder jongeren leiden tot een stijgende zorgvraag. Steeds meer jongeren hebben mentale problemen of voelen zich eenzaam.

Daarom willen we een omgeving voor jongeren en kinderen creëren waarin mentale gezondheid bespreekbaar is. We willen normaliseren en het taboe doorbreken.

Weerbaar en mentaal gezond

Hoe?

- Wijkgericht werken in Tilburg Noord en West
 - Samen met jongeren, ouders en professionals komen tot een wijkgerichte aanpak ter bevordering van de mentale gezondheid van de jongeren
 - Behoefteteiling – dialoog met ouders en jongeren
 - Samenwerking met Jongeren Advies Raad
 - Samenwerking met mentale gezondheid – Tilburg Noord en West
- Young Minds Matter in het VO/MBO
 - Uitvoering van Young Minds Matter in het onderwijs. Een van de 13 initiatieven binnen Actieplan mentale gezondheid
- Ouderavonden en webinars
 - Good, Better, Best (prestatiedruk) in de Boemel
 - Stress en prestatiedruk bij je kind: hoe ondersteun je als ouder?
- Trainingen voor onderwijsprofessionals
 - Youth Mental Health First Aid: GGD is spil tussen GGZ Breburg/RIBW richting onderwijsprofessionals
 - Trainingen MAZL gespreksvoering onderwijsprofessionals
 - Trainingssessie signaleren mentale gezondheid voor Ondersteuningscoördinatoren Portfolio

Gezonde leefomgeving

Professional aan het woord:

'Een ontwerp is pas geslaagd als het gebruikt wordt. Je moet als ontwerper bereid zijn je te verdiepen in de gebruiker.'

Gezonde Leefomgeving

Waarom? Een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is draagt in belangrijke mate bij aan de gezondheid van inwoners.

Een gezond ingerichte openbare ruimte draagt bij aan;

- het verminderen van eenzaamheid en stress,
- fysieke fitheid van jong tot oud,
- sociale cohesie en kwaliteit van leven
- en klimaatadaptatie.

Hoe? Middels advisering over:

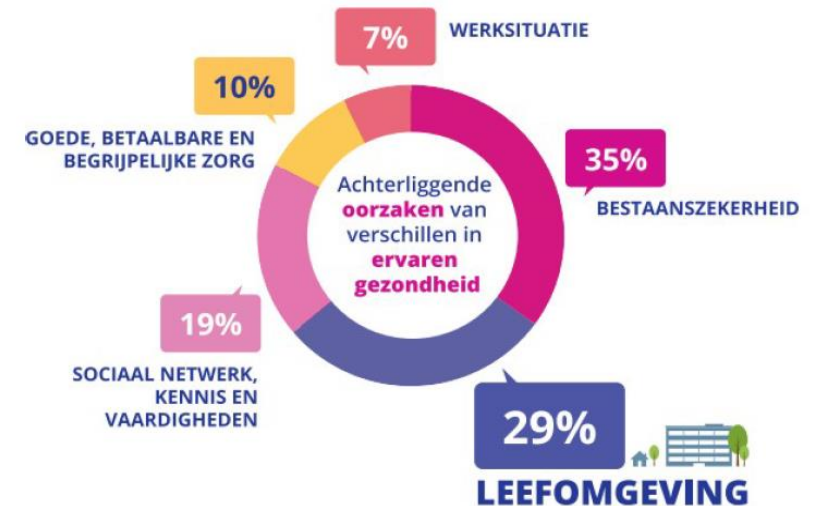
- het beschermen van de bevolking tegen gezondheidsbedreigende omgevingsfactoren
- het bevorderen van gezond gedrag/leefgewoonten middels de leefomgeving

Voorbeelden zijn **Gezondheid in de gebiedsvisie- en omgevingsplannen, het beschikbaar stellen van instrumenten zoals de Brabantse Omgevingsscan en advisering in het kader van de Omgevingswet.**

Gezonde Leefomgeving

- Zienswijze Omgevingsprogramma Kenniskwartier
- Expertsessie gemeenteraad 'Hoe kan gezondheid het ruimtelijk domein versterken en vice versa?'
- Aansluiting op ontwikkelingen zoals NPLV, Leerp pad West, Omgevingswet en herinrichtingsplannen
- Adviseren op verzoek bij planvorming (gezondheidsbescherming- en bevordering)
- Ontwikkeling bouwsteen Gezonde Leefomgeving (Omgevingsvisie Tilburg)

**Bedankt voor
jullie aandacht**

Wij maken
samen
gezond
gewoon

Hart voor Brabant